

Ledelsestilsyn i Borgercenter Børn og Unge

Retssikkerhed og kvalitet i sagsbehandlingen
Ledelsestilsyn 2022
Socialforvaltningen, Borgercenter Børn og Unge, Faglig stab



Indhold

Introduktion og læsevejledning	3
1. Sammenfatning	5
2. Børnefaglige undersøgelser	6
3. Inddragelse	10
4. Handleplan og opfølgning	14
5. Afgørelse og samlet vurdering af støtteindsats	18
6. Temanedslag: Børnefaglige undersøgelser	21

Introduktion og læsevejledning

Baggrund

I det følgende præsenteres resultaterne af Borgercenter Børn og Unges (BBU) ledelsestilsyn af sagsbehandlingen på udsatte børn og unge området. Ledelsestilsynet er fokuseret omkring fire faste temaer og et skiftende tema, som har til formål at sikre en fokusering på de væsentligste elementer i sagsbehandlingen.

De fire faste temaer knytter sig til de enkelte sagsskridt i et sagsforløb og udgøres af:

1. Børnefaglige undersøgelser
2. Inddragelse
3. Handleplaner og opfølgning
4. Afgørelse og samlet vurdering af støtteindsats

Temanedslaget for dette års ledelsestilsyn er grundighed og systematik i børnefaglige undersøgelser.

Datagrundlag

Denne rapport er den anden afrapportering i det reviderede ledelsestilsyn. Dette ledelsestilsyn er gennemført på baggrund af en gennemgang af 98 udtrukne sager i BBU. De sagerne, som indgår i ledelsestilsynet, har alle fået iværksat en foranstaltning efter servicelovens § 11, stk. 3 eller § 52, stk. 3 i perioden 1. juli 2020 – 1. januar 2022, dvs. sagerne dækker en periode på halvandet år.

Herudover er der i temanedslaget målt på 30 yderligere sager, som er udtrukket på baggrund af de 30 seneste færdiggjorte børnefaglige undersøgelser pr. 1. februar 2022.

Det er vigtigt at påpege, at ledelsestilsynet alene udgør en juridisk gennemgang af den skriftlige dokumentation på sagerne. Ledelsestilsynet afdækker således alene det, som er noteret og journaliseret på sagerne og tager således ikke højde for, at der konkret kan have været gennemført tiltag i sagerne (fx omkring inddragelse af børn, forældre og netværk), som ikke er noteret i sagerne.

De målte sager fordeler sig på:

- 19 anbringelsessager
- 26 sager, hvor der er bevilliget familiebehandling
- 22 sager, hvor der er bevilliget aflastning
- 21 sager, hvor der er bevilliget kontaktperson
- 10 sager, hvor der er bevilliget en indsats efter § 11, stk. 3
- 30 temasager

De tilfældigt udvalgte sager giver alene en indikation af sagsbehandlingskvaliteten og af, hvilke overordnede mønstre, der tegner sig for sagsbehandlingen i BBU. Det skal understreges, at målingen ikke kan generaliseres, hertil er der for få sager. Procentfordelinger og udviklingen af disse siden sidste måling er derfor også følsomme for udsving og for tilfældigheden i de trukne sager. En lille ændring i målingen af få sager kan medføre store procentvise udsving, hvorfor denne afrapportering sker i både procent og faktiske antal.

Proces for sagsgennemgang

I ledelsestilsynet måles der sager på tre niveauer i organisationen, som måler forskudt af hinanden for at kvalitetssikre resultaterne. Målingen på niveau 1 tager udgangspunkt i 98 sager og foretages af enhedernes afdelingsledere, teamledere, faglige koordinatore og områdejurister. Målingen på niveau 2 tager udgangspunkt i 50 af disse sager og foretages af jurister fra BBU Staben. Målingen på niveau 3 tager udgangspunkt i 25 af de 50 sager fra niveau 2 og foretages af en jurist fra centralforvaltningen. Temamålingen af 30 ekstra sager måles alene af BBU Staben på niveau 2.

Som ved sidste ledelsestilsyn ses der forskelle på de tre niveaues måling af sagerne, hvilket både bunder i en uensartet tolkning af udvalgte målespørgsmål og i, at der måles på et forskelligt antal sager. Resultatet af målingerne er derfor ikke direkte sammenlignelige mellem de forskellige niveauer.

BBU har siden sidste ledelsestilsyn iværksat tiltag for at opnå en mere ensartet forståelse og tolkning af målespørgsmålene mellem de forskellige niveauer i organisationen, ligesom der allerede er igangsat læringsaktiviteter som følge af denne måling fra foråret 2022. Der vil fortsat være fokus på at opnå en mere ensartet tolkning af, hvad der er god kvalitet i sagerne fremover, herunder i forbindelse med udvikling af et nyt ledelsestilsyn i forlængelse af implementeringen af Barnets Lov i foråret 2023.

Denne rapport behandler, bortset fra temanedslaget som er gennemført af BBU stab (niveau 2), alene resultaterne fra niveau 1's sagsgennemgang. Det skyldes, at enhedernes måling på niveau 1 indeholder den største volumen af sager.

Læsevejledning

Hvilke fund fra målingen indgår i rapporten

I rapporten fokuseres på de mest relevante nedslagspunkter fra niveau 1's sagsgennemgang. De er udvalgt på baggrund af en juridisk væsentlighedsvurdering af lovgivningens krav samt de resultater, hvor BBU enten ses at have en god praksis, som skal fastholdes, eller hvor der er udfordringer i kvaliteten med potentiale for fremadrettet læring og udvikling. De samlede resultater for hele niveau 1, såvel som de samlede resultater for de øvrige niveaues sagsgennemgang, fremgår i sin helhed af bilag 2.

Rapportens opbygning

Denne rapport er inddelt i seks kapitler. Kapitel et indeholder en sammenfatning af rapportens væsentligste fund. Kapitel to til seks er en gennemgang af hvert af de fire faste temaer; børnefaglige undersøgelser, inddragelse, handleplan og opfølgning, afgørelse og samlet vurdering af støtteindsats samt det særlige temanedslag grundighed og systematik i børnefaglige undersøgelser.

I hvert kapitel gennemgås de væsentligste fund i ledelsestilsynet ud fra niveau 1's måling bortset fra kapitel seks, som alene måles på niveau 2. Hvert kapitel afsluttes med en opsamling, hvor der ses på styrker og forbedringspotentialer i forhold til at sikre lovoverholdelse og skabe god kvalitet i sagsbehandlingen.

Der er i hvert kapitel målt på spørgsmål i sager udtrukket efter servicelovens § 11 stk. 3 og § 52, stk. 3. Hovedparten af spørgsmålene i ledelsestilsynet omhandler sager efter § 52, stk. 3, og det vil derfor tydeligt fremgå, hvis spørgsmålet omhandler sager efter § 11, stk. 3.

Hvad kendetegner sagerne efter enkelte bestemmelser

Det kendetegnende ved sager efter § 11, stk. 3 er, at støtten er tidlig og forebyggende, at barnet eller den unge har et afgrænset støttebehov og, ikke mindst, at støtten ikke kræver udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse og handleplan. BBU er heller ikke forpligtet til at tilbyde bestemte typer af indsatser, hvorfor det er op til BBU at vurdere, hvilke indsatser, der tilbydes.

Det kendetegnende ved sagerne efter § 52, stk. 3 er, at barnet eller den unge har et særlig behov for støtte, som ikke kan rummes i en indsats efter § 11, stk. 3. For at kunne iværksætte støtte er der en række lovgivningsmæssige sagsskridt, der skal overholdes, for eksempel hvornår der i sagsforløbet skal udarbejdes en børnefaglig undersøgelse og handleplan. Herudover er der en række krav til indholdet af disse sagsskridt, eksempelvis hvilke oplysninger, der skal indgå i den børnefaglige undersøgelse.

Sagerne i temanedslaget er vurderet ud fra de to hovedspørgsmål om systematik og grundighed i de børnefaglige undersøgelser. Spørgsmålene har fokus på undersøgelserne som helhed ud fra den socialfaglige metode Integrated

Childrens System (ICS)¹. De 30 undersøgelser er scoret fra et til fem, hvor fem er den bedste score. Det bemærkes, at de børnefaglige undersøgelser i temanedslaget ikke er vurderet ud fra spørgsmålene, som indgår i det ordinære tilsyn.

De fleste af spørgsmålene i ledelsestilsynet refererer til bestemmelser i serviceloven. Når der i rapporten henvises til bestemmelser, vil det således altid være henvisning til bestemmelserne i serviceloven, medmindre der specifikt er skrevet en anden lov.

Tabellerne

Tabellerne i rapporten indeholder tal fra både ledelsestilsynet i 2021 og nuværende ledelsestilsyn i 2022. Forskellen i målingerne i forhold til tallene fra 2021 fremhæves ikke systematisk i rapporten, idet udsvingene i de fleste målespørgsmål er under 10 pct., hvilket er behæftet med stor usikkerhed. Set i sammenhæng med datamængden af relativt set få sager kan ændringen lige så vel skyldes tilfældigheden i de konkret udtrukne sager de enkelte år, som en ændring i sagsbehandlingskvaliteten.

Tallene i rapporten er angivet uden decimaler. Det betyder at målinger med tal mellem 0,1 og 0,4 er rundet ned, mens tal mellem 0,5 og 0,9 er rundet op.

1. Kort sammenfatning af målingens resultater

I det følgende beskrives et kort sammendrag af de væsentligste fund fra ledelsestilsynets sagsgennemgang af de enkelte undersøgelsesemner.

Der ses i overvejende grad aktuelle og relevante børnefaglige undersøgelser i de målte sager. Vi er i BBU ligeledes gode til at vurdere børnenes og de unges støttebehov og udarbejde en begrundet stillingtagen til valg af foranstaltning.

Størstedelen af sagerne vurderes at være tilstrækkelig oplyst på afgørelsestidspunktet. Vi ser dog særligt et forbedringspotentiale i oplysningsgrundlaget for sager med støtte efter § 11, stk. 3.

Vi er i overvejende grad gode til at udarbejde handleplaner i de fleste sager. Vi har dog et forbedringspotentiale i forhold til at sikre, at handleplanerne bliver udarbejdet inden afgørelsen om en foranstaltning.

Vi har et forbedringspotentiale i forhold til at få afdækket familiens netværk og forholde os til, hvordan netværket kan bidrage til at klare de vanskeligheder, der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse. Vi er i mange tilfælde gode til at beskrive barnets nærmeste familie, men netværket uden for den nærmeste familie undersøges ofte ikke, ligesom der sjældent i de børnefaglige undersøgelser er taget stilling til, hvordan netværket kan være en ressource for barnet og dets familie.

Vi har et forbedringspotentiale i forhold til at inddrage børn, unge og forældremyndighedsindehavere i deres sagsforløb.

I vores afgørelser om valg af foranstaltning efter § 52, stk. 3 er vi i overvejende grad gode til at vedlægge en klagevejledning. Vi har dog et forbedringspotentiale i forhold til at sikre en tilstrækkelig begrundelse i alle sager.

¹ ICS er en socialfaglig metode, som BBU implementerede i 2020 med henblik på, at understøtte sagsbehandlingssystemet DUBU.

Vi har et generelt forbedringspotentiale i forhold til fristoverholdelser. Dette gælder både 4 måneders fristen til at udarbejde en børnefaglig undersøgelse, samt 3 og 6 måneders opfølgning ved iværksættelse af foranstaltninger efter § 52, stk. 3.

I størstedelen af alle sager får vi iværksat relevant og tilstrækkelige støtte til barnet eller den unge. Dette målespørgsmål er - både ud fra en juridisk og socialfaglig væsentlighedsbetragtning - af afgørende betydning for, om vi lykkes med at hjælpe de udsatte børn, unge og familier, som vi møder i BBU.

Når det gælder det ordinære tilsyn, ses der samlet set en mindre tilbagegang i sagskvaliteten i forhold til ledelsestilsynet i 2021. Som tidligere beskrevet under læsevejledningen er udsvingene i målingerne behæftet med statistisk usikkerhed, så det er ikke nødvendigvis alene udtryk for et fald i sagsbehandlingskvaliteten, men kan også skyldes de konkret udtrukne sager de enkelte år.

I forhold til dette års temanedslag om grundighed og systematik i børnefaglige undersøgelser ses det, at vi i BBU i overvejende grad er gode til at være tilstrækkelig grundige i forhold til at belyse barnets eller den unges og familiens behov, belyse relevante forhold og til ikke at udarbejde for omfattende undersøgelser. Vi har dog et forbedringspotentiale i forhold til at skabe sammenhæng og systematik i opbygningen af vores børnefaglige undersøgelser.

I de følgende kapitler vil ledelsestilsynets resultater for de enkelte sagsskridt blive gennemgået og udfoldet nærmere.

2. Børnefaglige undersøgelser

Dette kapitel behandler ledelsestilsynets væsentligste fund i forbindelse med indhentning af sagsoplysninger og udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse. Den børnefaglige undersøgelse udgør et særligt vigtigt redskab for sagens oplysning, og er derfor også et centralt omdrejningspunkt for ledelsestilsynets sagsgennemgang.

Efter serviceloven skal der udarbejdes en børnefaglig undersøgelse, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte. Undersøgelsen skal resultere i, at der tages begrundet stilling til, om der er grundlag for at iværksætte særlig støtte over for barnet eller den unge og familien, og hvis det er tilfældet, hvilke former for støtte, der bedst kan være med til at løse de problemer eller behov, der er afdækket i undersøgelsen.

Udarbejdelsen af børnefaglige undersøgelser

Den børnefaglige undersøgelse skal afdække alle relevante forhold hos barnet eller den unge og familien. Undersøgelsen er således en forudsætning for at kunne tilbyde BBU's børn og unge og deres familier den rette hjælp og støtte.

Den nedenstående tabel viser resultatet for målingen af, hvorvidt der er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse.

2.1 Er der udarbejdet en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja, der er udarbejdet en (ny) børnefaglig undersøgelse	85%	74	80%	70
Ja, men den er mangelfuld	9%	8	13%	11
Nej	5%	4	5%	4

2.1 Er der udarbejdet en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ikke relevant	1%	1	3%	3
Total	100%	87	101%²	88

Ledelsestilsynet viser, at der foreligger en børnefaglig undersøgelse i 81 ud af 88 sager, svarende til 93 pct. af sagerne.

Af de 81 undersøgelser bliver 11 dog vurderet som værende mangelfulde. De mangelfulde undersøgelser er kendetegnet ved enten at være uaktuelle, ikke forholde sig til den seneste udvikling i barnet og familiens liv eller en manglende afdækning af alle relevante forhold hos barnet eller den unge og familien. Ledelsestilsynet viser også, at der i sagerne ikke ses at være en ensartet praksis for, hvornår de børnefaglige undersøgelser bliver opdateret.

Endeligt er der 4 sager, svarende til 5 pct. af sagerne, hvor der ikke er udarbejdet en børnefaglig undersøgelse. Der er endvidere svaret "ikke relevant" i 3 sager svarende til 3 pct. En gennemgang af svarene viser, at "ikke relevant" dækker over forskellige forhold, som med fordel kunne høre ind under nogle af de øvrige svarmuligheder.

Tidsfrist for udarbejdelsen af børnefaglige undersøgelser

Den børnefaglige undersøgelse skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal der udarbejdes en foreløbig vurdering, og undersøgelsen skal snarest herefter afsluttes.

I nedenstående tabel ses resultatet for målingen for fristoverholdelsen på den børnefaglige undersøgelse.

2.4 Er den børnefaglige undersøgelse afsluttet inden for 4 måneders fristen, jf. § 50, stk. 7?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	71%	62	64%	56
Nej, men det burde der have været	17%	15	27%	24
Nej, på grund af særlige forhold	7%	6	5%	4
Ikke relevant	5%	4	5%	4
Total	100%	87	101%³	88

Ledelsestilsynet viser, at undersøgelsen er udarbejdet inden for 4 måneders fristen i 56 ud af 88 sager, svarende til 64 pct. af sagerne.

Der er 4 sager, svarende til 5 pct. af sagerne, hvor fristen på grund af særlige forhold er overskredet. Der er typisk tale om situationer, som BBU ikke har indflydelse på, for eksempel længere ventetid i forbindelse med undersøgelser hos specialister, hvor oplysningerne vurderes som væsentlige for den børnefaglige undersøgelse.

Endeligt er der 24 sager, svarende til 27 pct. af sagerne, hvor den lovfastsatte 4 måneders frist er overskredet uden særlig begrundelse. Det betyder, at fristen i de sager er overskredet, uden at det er begrundet i særlige,

² Der er flere tal, der er rundet op jf. læsevejledningen, og derfor giver tallet 101 pct.

³ Der er flere tal, der er rundet op jf. læsevejledningen, og derfor giver tallet 101 pct.

udefrakommende forhold, som vi ikke har haft indflydelse på. Der ses et bredt spænd i fristoverskridelsen fra få dage og op til flere måneder.

De 4 sager, svarende til 5 pct., hvor der er svaret "ikke relevant", dækker over de sager, hvor der er svaret "nej" til, at der er en børnefaglig undersøgelse, jf. spørgsmål 2.1.

Stillingtagen til foranstaltning

Den børnefaglige undersøgelse skal indeholde en samlet vurdering af barnets eller den unges støttebehov. Dette kaldes den begrundede stillingtagen. Det betyder, at sagsbehandler foretager en konkret og individuel vurdering af, hvilken eller hvilke typer foranstaltning(er), som forventes at imødekomme barnets eller den unges og familiens udfordringer samlet set. Herudover er det et krav, at hvis der iværksættes foranstaltninger sideløbende med den børnefaglige undersøgelse, skal der tages stilling til, om de skal fortsætte.

I nedenstående tabel ses resultatet for målingen af, hvorvidt der i den børnefaglige undersøgelse er taget stilling til type(r) af foranstaltning(er).

2.5 Har kommunen på baggrund af undersøgelsen udfærdiget en begrundet stillingtagen til foranstaltningen, jf. § 50, stk. 6.?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	93%	81	86%	76
Nej	7%	6	14%	12
Total	100%	87	100%	88

Ledelsestilsynet viser, at der er en begrundet stillingtagen til type af foranstaltning i 76 ud af 88 sager, svarende til 86 pct. af sagerne.

Der er 12 sager, svarende til 14 pct. af sagerne, hvor der ikke indgår en begrundet stillingtagen til type af foranstaltning i undersøgelsen. I flere af sagerne skyldes det, at der peges på en eller flere foranstaltninger, hvor begrundelsen ikke fremgår af undersøgelsen. Der ses også flere tilfælde, hvor der er iværksat sideløbende foranstaltninger i undersøgelsesfasen, og hvor undersøgelsen ikke forholder sig til, om den pågældende foranstaltning skal fortsætte.

Afdækning af netværk

Det er et krav, at den børnefaglige undersøgelse skal afdække ressourcer og problemer hos både barnet eller den unge og familien samt netværket. Undersøgelsen skal yderligere indeholde oplysninger om, hvorvidt familien og dennes omgivelser (netværk) kan bidrage til at klare de vanskeligheder, som der ses hos barnet eller den unge og familien.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen af, hvorvidt netværket er tilstrækkeligt afdækket og inddraget.

2.9 Er der oplysninger om forhold i familien og dennes omgivelser (netværk), der kan bidrage til at klare vanskelighederne, jf. § 50, stk. 6?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	56%	49	49%	43
Nej	44%	38	51%	45
Total	100%	87	100%	88

Ledelsestilsynet viser, at netværket i undersøgelsen er tilstrækkeligt afdækket, og der er forholdt sig til, om netværket kan bidrage til at klare vanskelighederne i 43 ud af 88 sager, svarende til 49 pct. af sagerne.

Det betyder samtidig, at netværket i 45 af sagerne, svarende til 51 pct., ikke i tilstrækkelig grad er afdækket og/eller at der ikke har været taget stilling til, om netværket kan bidrage til at klare vanskelighederne. Kendetegnet for sagerne er, at de børnefaglige undersøgelser i mange tilfælde indeholder beskrivelser af barnets nærmeste familie, men at der ofte er ingen eller meget sparsomme beskrivelser af det øvrige, relevante netværk, idet netværk her også må forstås bredere end barnets nærmeste familie. Det ses ligeledes sjældent, at der er taget stilling til, om og hvordan netværket kan være en ressource og bidrage til at klare vanskelighederne afdækket i undersøgelsen.

Oplysningsgrundlag ved afgørelser efter § 52, stk. 3

I ledelsestilsynet måles der på, om sagen er tilstrækkeligt oplyst på afgørelsestidspunktet. Det betyder, at der foretages en samlet vurdering af, om der er tilstrækkelig med oplysninger om barnets eller den unges og familiens vanskeligheder og forudsætninger for at overkomme disse, til at det kan vurderes, hvilken støtteindsats, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen vedrørende sagens oplysningsgrundlag på afgørelsestidspunktet.

2.10 Er sagen oplyst tilstrækkeligt på afgørelsestidspunktet for den afgørelse tilsynet vedrører?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	87%	76	82%	72
Nej	13%	11	18%	16
Total	100%	87	100%	88

Ledelsestilsynet viser, at det i 72 ud af 88 sager vurderes, at sagen er tilstrækkeligt oplyst på afgørelsestidspunktet, svarende til 82 pct. af sagerne.

Det betyder samtidig, at der i 16 sager, svarende til 18 pct., ikke vurderes at være indhentet tilstrækkeligt med oplysninger på afgørelsestidspunktet. De 16 sager er kendetegnet ved én eller flere af følgende parametre: Det er i sagerne ikke muligt at konstatere, at der er indhentet de relevante og tilstrækkelige oplysninger fra for eksempel skole eller daginstitution, der ses ikke en tilstrækkelig inddragelse af barnet eller den unge og forældrene eller/og den faglige vurdering fremstår enten mangelfuld eller ikke velbegrunderet.

Oplysningsgrundlag ved iværksættelse af støtte efter § 11, stk. 3

Der er ikke krav om udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse eller en skriftlig afgørelse, når der iværksættes støtte efter § 11, stk. 3. Sagen skal dog stadig være tilstrækkeligt oplyst til, at der kan træffes beslutning om hvilken støtte, der egner sig bedst til at håndtere problemstillingen.

I nedenstående tabel ses resultatet for målingen om sagens oplysningsgrundlag på tidspunktet for valg af støtte efter § 11, stk. 3.

1.1 Er sagen oplyst tilstrækkeligt på tidspunktet for valg af den forebyggende indsats, som tilsynet vedrører?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	60%	6	80%	8

1.1 Er sagen oplyst tilstrækkeligt på tidspunktet for valg af den forebyggende indsats, som tilsynet vedrører?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Nej	40%	4	20%	2
Total	100%	10	100%	10

Ledelsestilsynet viser, at det i 8 ud af 10 sager vurderes, at sagen er tilstrækkeligt oplyst på tidspunktet for valg af støtte.

Det betyder samtidig, at der i 2 ud af 10 sager ikke vurderes at være indhentet tilstrækkeligt med oplysninger på tidspunktet for valg af støtte. De to sager er kendetegnet ved manglende oplysninger om sagsforløbet, herunder hvordan sagsbehandler er kommet frem til den konkrete støtte, samt manglende dokumentation om samtaler med barnet eller den unge og forældrene vedrørende behovet for støtte.

Opsamling på børnefaglige undersøgelser

Kapitlet har beskrevet ledelsestilsynets væsentligste fund i forbindelse med indhentning af sagsoplysninger og udarbejdelse af den børnefaglige undersøgelse.

Kapitlet viser sammenfattende, at:

- Vi er i overvejende grad gode til at udarbejde børnefaglige undersøgelser, idet der er udarbejdet en aktuell børnefaglig undersøgelse i 4 ud af 5 sager. Dette vurderes som positivt, da den børnefaglige undersøgelse udgør en væsentlig kilde til information for den videre sagsbehandling.
- Vi er gode til at foretage en vurdering af børn og unges støttebehov og udarbejde en begrundet stillingtagen til type af foranstaltning i undersøgelsen, da der i 6 ud af 7 sager foreligger en begrundet stillingtagen.
- Vi er i overvejende grad gode til at sørge for, at sagerne er tilstrækkeligt oplyste på afgørelsetidspunktet. Dette gør sig gældende for 4 ud af 5 af alle målte sager. Vi ser særligt en stigning på oplysningsgrundlaget for sager med støtte efter § 11, stk. 3, hvilket vurderes at være positivt. Vi vil dog fortsat have fokus på, at alle sager bliver tilstrækkeligt oplyste, og at dette ses dokumenteret i sagerne. Et øget fokus på at indsamle og behandle de relevante oplysninger kan understøtte en mere målrettet og effektiv sagsoplysning.
- Vi har et forbedringspotentiale i forhold til den lovfastsatte frist på 4 måneder for udarbejdelse af børnefaglige undersøgelser, hvor fristen er overskredet i knap hver 5. sag, uden at det er begrundet af særlige, udefrakommende forhold i sagen.
- Vi har et forbedringspotentiale i forhold til at afdække netværk og forholde os til, hvordan netværket kan bidrage til at klare vanskelighederne hos barnet eller den unge og familien, idet dette ikke ses i over halvdelen af sagerne. Vi er i mange tilfælde gode til at beskrive barnets nærmeste familie, mens netværket uden for den nærmeste familie ofte ikke undersøges, ligesom der sjældent er taget stilling til, hvordan netværket kan være en ressource og bidrage til at klare vanskelighederne afdækket i undersøgelsen. Resultatet viser samlet, at der er behov for en struktureret og veldokumenteret netværksinddragelse, og at dette fortsat bør være et vigtigt fokusområde.

3. Inddragelse

Dette kapitel behandler ledelsestilsynets væsentligste fund i forbindelse med inddragelse af børn, unge og forældremyndighedsindehavere i vores sagsbehandling.

Børn og unge har ret til at blive inddraget i deres sag for blandt andet at kunne bidrage til sagens oplysning og pege på relevante løsninger alt afhængig af deres alder og modenhed. Forældremyndighedsindehavere har ligeledes ret til at blive inddraget i deres børns sagsforløb og udgør herudover en vigtig samarbejdspart i arbejdet med at tilrettelægge en egnet foranstaltning.

Børnesamtale om den påtænkte foranstaltning

Det er et lovkrav, at der skal tales med barnet eller den unge om den påtænkte foranstaltning, inden afgørelsen bliver truffet. Samtalen kan dog undlades, hvis der umiddelbart forinden er gennemført en samtale med barnet eller den unge i forbindelse med udarbejdelsen af den børnefaglige undersøgelse. Samtalen kan herudover også undlades, hvis barnets alder og modenhed eller sagens karakter taler imod det. Hvis dette er tilfældet, skal barnets holdning til den påtænkte afgørelse dog søges tilvejebragt på anden vis.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen af, hvorvidt der er afholdt børnesamtale i tilknytning til afgørelsen om iværksættelse af en foranstaltning.

3.1 Er der gennemført en samtale med barnet i tilknytning til afgørelsen som tilsynet vedrører, jf. § 48?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja, inden afgørelsen blev truffet	55%	48	53%	47
Ja, ifm. børnefaglig undersøgelse	6%	5	5%	4
Nej, men §48 er opfyldt	7%	6	11%	10
Ja, men ikke om den påtænkte foranstaltning	5%	4	5%	4
Ja, men først efter, at afgørelsen er truffet	2%	2	5%	4
Nej og § 48 ses ikke at være opfyldt	25%	22	22%	19
Total	100%	87	101%⁴	88

Ledelsestilsynet viser, at der i 51 ud af 88 sager, svarende til 58 pct. af sagerne, er gennemført en samtale med barnet forud for afgørelsen eller umiddelbart forinden i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse.

Hertil kommer 10 sager, svarende til 11 pct., hvor der ikke er blevet talt med barnet eller den unge, men hvor fravalget af samtalen er begrundet i sagen, og barnets eller den unges holdning er tilvejebragt på anden vis. Eksempler på at der vælges ikke at afholde børnesamtaler, er sager, hvor barnet er for lille, eller barnet eller den unge er for psykisk sårbar til, at man kan afholde en børnesamtale, og hvor man i stedet har tilvejebragt barnet eller den unges holdning på anden vis.

Der er således samlet set i 61 sager, svarende til 69 pct, enten afholdt børnesamtale eller det er dokumenteret i sagen, hvorfor samtalen er fravalgt, og at barnets eller den unges holdning er tilvejebragt på anden vis.

For 19 sagers vedkommende, svarende til 22 pct., fremgår det ikke af sagen, at der er blevet gennemført en samtale, hvor der er talt med barnet eller den unge om den påtænkte foranstaltning. Det er i disse sager heller ikke dokumenteret, hvorfor der ikke er talt med barnet eller den unge og det fremgår ikke, hvordan og om barnets eller den unges holdning er forsøgt tilvejebragt på anden vis.

⁴ Der er flere tal, der er rundet op jf. læsevejledningen, og derfor giver tallet 101 pct.

Børn eller den unges inddragelse i sagsforløbet

Foruden børnesamtalen måles der i ledelsestilsynet også på, om der i sagsforløbet frem til valg af foranstaltning er sket en tilstrækkelig inddragelse af barnet eller den unge. Målingen er opdelt i sager, hvor der træffes afgørelse efter § 52, stk. 3 og sager, hvor der iværksættes støtte efter § 11, stk. 3.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen om inddragelse af barnet eller unge ved afgørelser efter § 52, stk. 3.

3.2 Er der i hele sagsforløbet frem til afgørelsen sket tilstrækkelig og relevant inddragelse af barnet/den unge?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	68%	59	69%	61
Nej	26%	23	25%	22
Nej, men det er begrundet	2%	2	6%	5
Ikke relevant	3%	3	0%	0
Total	100%	87	100%	88

Ledelsestilsynet viser, at der i 61 ud af 88 sager, svarende til 69 pct., er sket en tilstrækkelig og relevant inddragelse af barnet eller den unge. Hertil kommer 5 sager, svarende til 6 pct., hvor der ikke er sket en tilstrækkelig inddragelse, men det er begrundet i sagen, for eksempel ved mindre børn eller psykisk sårbare børn eller unge, og hvor deres holdning er inddraget på anden vis.

Der er 22 sager, svarende til 25 pct., hvor der ikke er sket en tilstrækkelig og relevant inddragelse af barnet eller den unge. Nogle af sagerne er kendetegnet ved, at der i nogen grad er blevet talt med barnet eller den unge i løbet af sagsforløbet, men der mangler samtaler i forbindelse med væsentlige sagsbehandlingsskridt som for eksempel den børnefaglige undersøgelse, den påtænkte foranstaltning og udarbejdelse af handleplansmål. Der ses derfor ikke i sagen sammenhæng mellem det, der tales med barnet eller den unge om, og de i lovgivningen opstillede formål med samtalerne. Andre sager er kendetegnet ved, at man har vurderet, at det ikke var muligt at gennemføre en børnesamtale, men at dette ikke ses at være tilstrækkeligt begrundet eller dokumenteret i sagen.

Det skal dog samtidig nævnes, at der i dette ledelsestilsyn også ses en række sager, hvor inddragelse af både barnet eller den unge bliver fremhævet som noget særligt positivt for sagsbehandlingsforløbet. Dette ses særligt for sager med unge, hvor der er eksempler på god inddragelse og kontakt mellem sagsbehandler og den unge.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen om inddragelse af barnet eller unge ved iværksættelse af støtte efter § 11, stk. 3.

2.1 Er der i sagsforløbet frem til valg af forebyggende indsats sket tilstrækkelig og relevant inddragelse af barnet/den unge?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	70%	7	30%	3
Nej	20%	2	70%	7
Ikke relevant	10%	1	0%	0
Total	100%	10	100%	10

Ledelsestilsynet viser, at der i 3 ud af 10 sager er sket en tilstrækkelig og relevant inddragelse af barnet eller den unge.

Det betyder samtidig, at der i 7 ud af 10 sager ikke er dokumenteret en tilstrækkelig og relevant inddragelse af barnet eller den unge. Sagerne er kendetegnet ved, at der har været ingen eller sparsom kontakt til barnet eller den unge, og der ses ikke overvejelser om, hvorvidt og/eller hvordan inddragelse af barnet eller den unge kan ske.

Forældremyndighedsindehaveres inddragelse i sagsforløbet

Foruden børn eller de unges inddragelse måles der i ledelsestilsynet også på, om der i sagsforløbet frem til valg af foranstaltning er sket en tilstrækkelig inddragelse af forældremyndighedsindehavere. Målingen er opdelt i sager, hvor der træffes afgørelse efter § 52, stk. 3 og sager, hvor der iværksættes støtte efter § 11, stk. 3. Tilsynet viser for begge typer sager det samme niveau for inddragelse som i målingen fra 2021.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen om inddragelse af forældremyndighedsindehavere ved afgørelser efter § 52, stk. 3.

3.4 Er der i hele sagsforløbet frem til afgørelsen sket tilstrækkelig og relevant inddragelse af forældremyndighedshaver(e)?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	78%	68	78%	69
Nej	22%	19	22%	19
Total	100%	87	100%	88

Ledelsestilsynet viser, at der i 69 sager, svarende til 78 pct. er sket en tilstrækkelig og relevant inddragelse af forældremyndighedsindehavere.

I 19 sager, svarende til 22 pct., vurderes det, at der ikke er sket tilstrækkelig og relevant inddragelse af forældremyndighedsindehavere. Kendetegnet for de sager er, at der ofte i forskellig grad er kontakt med forældremyndighedsindehavere. Der er dog ikke et tilstrækkeligt fokus på, hvad forældremyndighedsindehavere konkret bliver inddraget i, hvorfor, og hvordan dette bliver dokumenteret i sagerne. Det kan for eksempel være, hvor der er afholdt et handleplansmøde, men hvor forældremyndighedsindehavernes ønsker til foranstaltning og involvering i udarbejdelse af konkrete mål i handleplanen ikke fremgår i sagen. Der ses flere sager, hvor der er sket en generel, men ikke konkret inddragelse i forhold til formålet med inddragelsen i den pågældende situation. Der er derfor fortsat et behov for opmærksomhed på formålet med den konkrete inddragelse i alle dele af sagsforløbet.

Det skal dog samtidig nævnes, at der i dette ledelsestilsyn også ses en række sager, hvor inddragelse af forældremyndighedsindehavere bliver fremhævet som noget særligt positivt for sagsbehandlingsforløbet.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen om inddragelse af forældremyndighedsindehavere ved støtte efter § 11, stk. 3.

2.2 Er der i sagsforløbet frem til valg af forebyggende indsats sket tilstrækkelig og relevant inddragelse af forældremyndighedshaver(e)?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	80%	8	80%	8
Nej	20%	2	20%	2
Total	100%	10	100%	10

Ledelsestilsynet viser, at der i 8 ud af 10 sager er sket en tilstrækkelig og relevant inddragelse af forældremyndighedsindehavere. Omvendt ses dette ikke at være tilfældet i 2 af de 10 sager, hvor der ses ingen eller utilstrækkelig inddragelse af forældremyndighedsindehavere i forhold til valg af støtte.

Opsamling på inddragelse

Kapitlet har beskrevet ledelsestilsynets væsentligste fund i forbindelse med inddragelse af børn, unge og forældremyndighedsindehavere.

Kapitlet viser sammenfattende, at:

- Vi har et forbedringspotentiale i forhold til at inddrage børn og unge i deres sag. Dette gælder både i forhold til at afholde børnesamtale om den påtænkte foranstaltning, som ikke ses at være afholdt i mere end hver 5. sag, og den generelle inddragelse i hele sagsforløbet. For sager med afgørelser efter § 52, stk. 3 ses der ikke en tilstrækkelig og relevant inddragelse i hver 4. sag, og for sager med støtte efter § 11, stk. 3 gælder det i 7 ud af 10 sager. Resultatet viser, at der fortsat er behov for et særligt fokus på at få inddraget børn og unge i deres sag, da børnesamtalen er et afgørende redskab til at tilvejebringe børn og unges perspektiv på sagsbehandlingen.
- Vi har et forbedringspotentiale i forhold til at inddrage forældremyndighedsindehavere i sagsforløbet. Ledelsestilsynet viser, at det i dag ikke sker i tilstrækkeligt omfang i knap hver 5. sag, hvilket er det samme som ved ledelsestilsynet 2021. Dette gælder både i sager, hvor der træffes afgørelse efter § 52, stk. 3 og i sager, hvor der henvises til støtte efter § 11, stk. 3.
- Det ses i sagerne, at vi har fokus på generelt at inddrage, men der skal være mere fokus på *formålet* med at inddrage børn eller unge og forældremyndighedsindehavere, så vi sikrer, at der sker en konkret inddragelse i forhold til den pågældende situation.

4. Handleplan og opfølgning

Dette kapitel behandler ledelsestilsynets væsentligste fund i forbindelse med udarbejdelse af en handleplan samt den lovpligtige opfølgning.

Udarbejdelse af handleplan

Kommunen er forpligtet til at udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om valg af foranstaltninger. En handleplan skal beskrive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse og indeholde konkrete mål for, hvordan de problemer, der er blevet afdækket i den børnefaglige undersøgelse, skal imødekommes. Endelig skal handleplanen angive indsatsens forventede varighed.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen af, hvorvidt der er udarbejdet en handleplan.

4.1 Er der udarbejdet en handleplan efter § 140?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	83%	72	77%	68
Ja, men den er mangelfuld	7%	6	13%	11
Nej, men det burde der have været	7%	6	5%	4

4.1 Er der udarbejdet en handleplan efter § 140?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Nej, foranstaltningen var akut, og der er ikke gået 4 måneder	3%	3	6%	5
Total	100%	87	101%⁵	88

Ledelsestilsynet viser, at der i 68 ud af 88 sager, svarende til 77 pct., er udarbejdet en handleplan.

Herudover er der i 11 sager, svarende til 13 pct., udarbejdet en handleplan, som dog vurderes at være mangelfuld. Når en handleplan vurderes at være mangelfuld, skyldes det, at handleplanen ikke lever op til ét eller flere af de angivne kriterier i serviceloven, for eksempel at der ikke er angivet et formål med foranstaltningen, eller at de opstillede mål er overordnede eller ukonkrete, så det kan være vanskeligt at tilrettelægge en indsats på baggrund af dem. Det kan også skyldes, at det i sager hvor der er iværksat flere foranstaltninger, ikke er tydeligt hvilke mål, der relaterer sig til den indsats, der måles på, hvilket kan skabe usikkerhed i forhold til hvem, der arbejder med hvad.

Ledelsestilsynet viser også, at der i 4 sager, svarende til 5 pct. ikke er blevet udarbejdet en handleplan, selvom det burde være sket. Sagerne er kendetegnet ved, at der enten slet ikke er udarbejdet en handleplan, eller at der i handleplanen ikke er opstillet mål for den foranstaltning, som ledelsestilsynet vedrører, hvilket for eksempel kan ses i sager, hvor der er iværksat flere foranstaltninger.

Tidspunkt for udarbejdelsen af handleplanen

Det er en betingelse, at handleplanen udarbejdes efter afslutning på den børnefaglige undersøgelse og inden der træffes afgørelse om bevilling af en foranstaltning. Det skyldes, at formål og mål opsat i handleplanen er afgørende for hvilken foranstaltning, der skal iværksættes.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen vedrørende tidspunkt for udarbejdelsen af handleplanen.

4.2 Er handleplanen udarbejdet inden afgørelsen som tilsynet vedrører, jf. § 140, stk. 1?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	54%	47	49%	43
Ja, der er lavet en foreløbig handleplan	8%	7	9%	8
Nej, hverken en handleplan eller en foreløbig handleplan	38%	33	42%	37
Total	100%	87	100%	88

Ledelsestilsynet viser, at der i 43 sager, svarende til 49 pct., er udarbejdet en handleplan, inden der træffes afgørelse.

I yderligere 8 sager, svarende til 9 pct., er der udarbejdet en foreløbig handleplan. Her er der tale om sager, hvor der er handlet akut, og der har derfor ikke været mulighed for at udarbejde en handleplan inden afgørelsen. I disse sager skal den foreløbige handleplan blot indeholde en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen. Herefter skal der snarest muligt og senest inden for 4 måneder udarbejdes en egentlig handleplan.

Endeligt viser ledelsestilsynet, at der i 37 sager, svarende til 42 pct., ikke er blevet udarbejdet enten en handleplan eller en foreløbig handleplan før afgørelsen, som tilsynet vedrører.

Opfølgning i sager, hvor der er truffet afgørelse efter § 52, stk. 3

⁵ Der er flere tal, der er rundet op jf. læsevejledningen, og derfor giver tallet 101 pct.

Det er er lovkrav, at der løbende følges op i sager, hvor der er iværksat foranstaltninger efter § 52, stk. 3. En god opfølgingspraksis betyder, at vi kan følge med i, om den bevilligede foranstaltning fortsat sikrer, at barnet eller den unge samt forældremyndighedsindehaverne får den nødvendige og tilstrækkelige hjælp, og at den bidrager til at nå de mål, der er fastsat i handleplanen. Det er herudover væsentligt at sikre, at foranstaltningen ikke varer længere, end formålet tilsiger.

Der skal senest 3 måneder efter iværksættelsen af en foranstaltning foretages en vurdering af, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen skal revideres på denne baggrund. Denne vurdering skal herefter ske løbende med højst 6 måneders mellemrum. Den første opfølgning i en sag omtales derfor som en 3 måneders opfølgning, og de efterfølgende opfølgninger som 6 måneders opfølgninger.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen for rettidig opfølgning inden for 3 måneder efter iværksættelse af foranstaltning.

6.2 Er der senest inden 3 måneder efter iværksættelsen af foranstaltningen foretaget en vurdering af, hvorvidt indsatsen skal ændres og om handleplanen skal revideres, jf. § 70, stk. 1?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	74%	64	65%	57
Nej	16%	14	32%	28
Andet	10%	9	3%	3
Total	100%	87	100%	88

Ledelsestilsynet viser, at der i 57 sager, svarende til 65 pct., er foretaget rettidig opfølgning.

Ledelsestilsynet viser også, at der i 28 sager, svarende til 32 pct., ikke er fulgt op rettidigt. I de fleste af disse sager ses det, at der efter fristoverskridelsen er fulgt op. Der ses et bredt spænd i overskridelserne fra få dage og op til flere måneder.

Endelig viser ledelsestilsynet, at der i 3 sager, svarende til 3 pct., er svaret "andet". En gennemgang af svarene viser, at "andet" dækker over forskellige forhold, som med fordel kunne høre ind under nogle af de øvrige svarmuligheder.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen for rettidig opfølgning for de opfølgninger, som skal foretages med højst 6 måneders mellemrum.

6.3 Er der efter den første opfølgning med højst 6 måneders mellemrum foretaget en ny vurdering af, hvorvidt indsatsen skal ændres og om handleplanen skal revurderes, jf. § 70, stk. 1?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	48%	42	50%	44
Nej	18%	16	31%	27
Ikke relevant	33%	29	19%	17
Total	100%	87	100%	88

Ledelsestilsynet viser, at der i 44 sager, svarende til 50 pct. af sagerne, følges rettidigt op inden for 6 måneder.

I 17 sager, svarende til 19 pct., har det ikke været relevant at måle på spørgsmålet. Dette skyldes som oftest, at foranstaltningen er blevet afsluttet, inden det har været relevant at følge op. I nogle tilfælde kan det også skyldes, at der på målingstidspunktet endnu ikke er forløbet 6 måneder fra den første opfølgning.

Ledelsestilsynet viser, at der i 27 sager, svarende til 31 pct., ikke er sket rettidig opfølgning med højst 6 måneders mellemrum. Som ved målingen for 3 måneders opfølgning ses det, at der ofte efter fristen er foretaget en opfølgning. Også her ses et bredt spænd i fristoverskridelserne fra få dage og op til flere måneder.

Opfølgning i sager, hvor der er iværksat støtte efter § 11, stk. 3

Der gælder ikke en direkte lovbestemt pligt til at følge op på støtte iværksat efter § 11, stk. 3. Det bør dog sikres, at sagerne følges op løbende, da hensynene bag en god opfølgingspraksis også gælder for disse sager. Herudover er det vigtigt at følge, om der sker ændringer i barnets eller den unges behov eller forhold i familien, som medfører, at der bliver behov for mere eller en anden form for støtte.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen om opfølgning på støtte iværksat efter § 11, stk. 3.

3.3 Er der fulgt relevant op på om indsatsen efter § 11, stk. 3 er tilstrækkelig og opfylder sit formål?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	40%	4	30%	3
Nej	60%	6	70%	7
Total	100%	10	100%	10

Ledelsestilsynet viser, at der i 3 ud af 10 sager er fulgt relevant op på, om indsatsen er tilstrækkelig og fortsat opfylder sit formål.

Det betyder samtidig, at det i 7 ud af 10 sager er vurderet, at der ikke er fulgt relevant op på, om indsatsen er tilstrækkelig og fortsat opfylder sit formål.

Opsamling på handleplan og opfølgning

Kapitlet har beskrevet ledelsestilsynets væsentligste fund i forbindelse med udarbejdelse af handleplan og opfølgning.

Kapitlet viser sammenfattende, at:

- Vi er i overvejende grad gode til at udarbejde handleplaner i de fleste sager. Der foreligger samlet set handleplaner i 90 pct. af de målte sager.
- Vi har et forbedringspotentiale i forhold til at sikre kvaliteten af handleplanerne, så indholdet ikke fremstår mangelfuldt. Dette kommer blandt andet til udtryk ved overordnede eller manglende mål for de enkelte foranstaltninger. Ved at have fokus på kvaliteten af handleplanerne sikres det, at de kommer til at udgøre et aktivt styringsredskab.
- Vi har et forbedringspotentiale i forhold til at sikre en rettidig udarbejdelse af handleplanerne, da der i 2 ud af 5 sager ikke er udarbejdet en handleplan, inden der træffes afgørelse. Når handleplanen først bliver udarbejdet på et senere tidspunkt, er der risiko for, at der iværksættes foranstaltninger, uden at barnet eller den unge, forældremyndighedsindehavere og udfører er indforstået med, hvilket konkrete mål, der arbejdes ud fra. Det kan

medføre, at vi ikke får iværksat tilstrækkelig konkrete og målrettede foranstaltninger. Der bør derfor fortsat være en styrket opmærksom herpå.

- Vi har et forbedringspotentiale i forhold til at følge rettidigt og relevant op i vores sager. Det ses, at der i de fleste sager bliver fulgt op på et tidspunkt, men i hver 3. sag sker det ikke inden for de i loven fastsatte minimumsfrister. Fristoverskridelserne sker både med få dage, men i enkelte sager er der meget lange fristoverskridelser. Ved manglende opfølgninger øges risikoen for, at foranstaltningen ikke længere tilgodeser barnets eller den unges og forældrenes behov for støtte og ikke længere bidrager til at nå de mål, der er opstillet. Dette vurderes ikke at være tilfredsstillende.
- Vi blev i starten af 2021 opmærksomme på, at der i de fem enheder var en forskelligartet praksis for opfølgningen i sager, hvor der er iværksat støtte efter § 11, stk. 3. For at sikre en løbende opfølgning blev det derfor i sommeren 2021 besluttet, at der skal følges op på indsatser efter § 11, stk. 3 hver 3. måned. Da sagerne fra dette års ledelsestilsyn er udtrukket fra d. 1.7.20 og frem, ses den fulde effekt af tiltaget endnu ikke.

5. Afgørelse og samlet vurdering af støtteindsats

Dette kapitel behandler ledelsestilsynets væsentligste fund i forbindelse med udarbejdelse af afgørelsen om den foranstaltning, som tilsynet vedrører. Herudover behandles ledelsestilsynets fund vedrørende vurderingen af, om der samlet er iværksat tilstrækkelig støtte til barnet eller den unge.

Børn over 12 år og deres forældremyndighedsindehavere har efter forvaltningsloven ret til en skriftlig afgørelse. Den skriftlige afgørelse skal indeholde en begrundelse, som angiver de faktiske oplysninger, der er afgørende for iværksættelse af foranstaltningen, en henvisning til retsreglerne og en klagevejledning, medmindre afgørelsen fuldt ud giver borgeren medhold.

Der måles i ledelsestilsynet også på, om der på måletidspunktet er iværksat en relevant og tilstrækkelig støtte. Det skyldes, at det overordnede formål med iværksættelse af støtte er at sikre, at børn og unge med behov for særlig støtte kan opnå de samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende. Det er et krav, at støtten tilrettelægges på baggrund af en konkret vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges og familiens behov.

Begrundelse i afgørelsen

I ledelsestilsynet måles der på, om afgørelsen, som tilsynet vedrører, indeholder en begrundelse, som angiver de faktiske oplysninger, der er afgørende for iværksættelse af foranstaltningen. Kravet om begrundelse giver en øget garanti for, at afgørelsen er rigtig, og at grundlaget for afgørelsen er sagligt og fyldestgørende. En begrundelse kan desuden hjælpe barnet eller den unge og forældremyndighedsindehaverne til bedre at forstå afgørelsen, og den kan derfor også have stor betydning for deres accept af afgørelsen og tilliden til BBU. Endelig giver en begrundelse den unge eller forældremyndighedsindehaverne et grundlag for at tage stilling til, om de ønsker at klage over afgørelsen.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen vedrørende begrundelse i afgørelsen om den foranstaltning, som tilsynet vedrører.

5.4 Angiver afgørelsen som tilsynet vedrører de faktiske oplysninger der er afgørende for resultatet, jf. forvaltningsloven § 24?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	67%	58	68%	60

5.4 Angiver afgørelsen som tilsynet vedrører de faktiske oplysninger der er afgørende for resultatet, jf. forvaltningsloven § 24?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Nej	33%	29	32%	28
Total	100%	87	100%	88

Ledelsestilsynet viser, at der er en tilstrækkelig begrundelse i 60 ud af 88 sager, svarende til 68 pct. af sagerne.

Det betyder samtidig at der i 28 af sagerne, svarende til 32 pct. enten ikke er en begrundelse, eller at begrundelsen ikke er tilstrækkelig. Et eksempel på en utilstrækkelig begrundelse er, at der alene henvises til oplysningerne i den børnefaglige undersøgelse, og at forældremyndighedsindehaver samtykker til foranstaltningen, men hvor der ikke er en angivelse af de faktiske oplysninger, der er afgørende for resultatet.

Det bemærkes at der, i de sager hvor der ikke er en skriftlig afgørelse, også er svaret nej til, at der er en begrundelse.

Klagevejledning

I ledelsestilsynet måles der også på, om der i afgørelsen er vedlagt en klagevejledning. Da vores afgørelser har stor indvirken for det enkelte barn eller den enkelte unge og dennes familie, er det vigtigt, at alle afgørelser følges af en klagevejledning. Det skal af klagevejledningen fremgå, hvilken instans borgeren skal rette sin klage til, hvordan klagen bliver behandlet og om en eventuel klagefrist.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen om klagevejledning.

5.5 Er afgørelsen som tilsynet vedrører ledsaget af en klagevejledning, jf. forvaltningsloven § 25?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	69%	60	80%	70
Nej	31%	27	21%	18
Total	100%	87	101%⁶	88

Ledelsestilsynet viser, at der i 70 sager, svarende til 80 pct. af sagerne, er en klagevejledning i afgørelsen. Det betyder samtidig, at der i 18 sager, svarende til 21 pct., ikke er vedlagt en klagevejledning.

Det skal bemærkes at de 18 sager uden klagevejledning både dækker over sager, hvor der er en skriftlig afgørelse uden klagevejledning, og sager, hvor der slet ikke er truffet en skriftlig afgørelse.

Samlet vurdering af støtteindsatsen efter § 52, stk. 3

I ledelsestilsynet måles der også på, hvorvidt der - på måletidspunktet - efter en konkret vurdering er iværksat den relevante og tilstrækkelige støtte til barnet eller den unge. Denne vurdering udgør en vigtig markør for, om BBU lykkedes med at hjælpe de udsatte børn, unge og familier, som har sager i borgercentret.

I nedenstående tabel fremgår resultatet for målingen af, hvorvidt der er iværksat den relevante og tilstrækkelige støtte til barnet eller den unge ved afgørelser efter § 52, stk. 3.

⁶ Der er flere tal, der er rundet op jf. klagevejledningen, og derfor giver tallet 101 pct.

7.3 Er der efter en konkret vurdering aktuelt iværksat den relevante og tilstrækkelige støtte til barnet/den unge?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	97%	84	90%	79
Nej, men sagen er tilstrækkeligt oplyst	2%	2	2%	2
Nej, oplysningsgrundlaget er utilstrækkeligt	1%	1	8%	7
Total	100%	87	100%	88

Ledelsestilsynet viser, at det i 79 sager, svarende til 90 pct. af sagerne, vurderes, at der er iværksat den relevante og tilstrækkelige støtte til barnet eller den unge.

Ledelsestilsynet viser også, at det samlet i 9 sager, svarende til 10 pct. af sagerne, ikke vurderes, at der på målingstidspunktet er iværksat den relevante og tilstrækkelige støtte til barnet eller den unge. I 2 ud af de 9 sager vurderes det, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, men der er tvivl, om hvorvidt der er behov for yderligere eller anden støtte. I de resterende 7 sager skyldes vurderingen, at sagen ikke er tilstrækkelig oplyst. Disse sager er kendetegnet ved, at der enten er en børnefaglig undersøgelse i gang for at undersøge det aktuelle støttebehov eller ved at der ikke er sket tilstrækkelig dokumentation af vigtige sagsskridt, så det ikke kan vurderes, om støtten er relevant og tilstrækkelig.

Samlet vurdering af støtteindsatsen efter § 11, stk. 3

Formålet med en støtteindsats efter § 11, stk. 3 er at sætte tidligt ind ved begyndende vanskeligheder eller at rette op på en skæv udvikling hos et barn, en ung eller i en familie, så problemerne ikke vokser sig unødigt store og svære at håndtere. Den tidlige forebyggende støtte kan kun gives i tilfælde, hvor der er en afgrænset problemstilling. Hvis det vurderes, at der ikke er tale om en afgrænset problemstilling, skal der udarbejdes en børnefaglig undersøgelse.

I nedenstående tabel fremgår resultatet for målingen af, hvorvidt der er iværksat den relevante og tilstrækkelige støtte til barnet eller den unge ved støtte iværksat efter § 11, stk. 3.

3.2 Vurderes det, at den tilbudte støtte efter § 11, stk. 3, kan imødekomme barnet den unges behov?	2021		2022	
	Andel	Antal	Andel	Antal
Ja	60%	6	90%	9
Nej, der er ikke tale om en afgrænset problemstilling	20%	2	10%	1
Nej, oplysningsgrundlaget er utilstrækkeligt	20%	2	0%	0
Total	100%	10	100%	10

Ledelsestilsynet viser, at det i 9 ud af 10 sager vurderes, at den tilbudte støtte imødekommer barnet eller den unges behov. I den resterende sag er det vurderet, at der ikke er tale om en afgrænset problemstilling, og at støtten efter § 11, stk. 3 derfor ikke er tilstrækkelig.

Opsamling på afgørelse og samlet vurdering af støtteindsats

Kapitlet har beskrevet ledelsestilsynets væsentligste fund i forbindelse med afgørelsen om foranstaltningen og den samlede vurdering af støtteindsatsen.

Kapitlet viser sammenfattende, at:

- Vi er gode til at iværksætte en relevant og tilstrækkelige støtte til barnet eller den unge, hvor vi i 9 ud af 10 af alle målte sager vurderer, at dette er sket. Det er positivt, at det i 90 pct. af sagerne vurderes, at støtten ses at være relevant og tilstrækkelig, men der bør dog fortsat være en styrket opmærksomhed på at sikre, at sagen er tilstrækkelig oplyst til, at der kan sættes ind med relevant støtte i alle sager.
- Vi er i overvejende grad gode til at vedlægge en klagevejledning i vores afgørelser. Der er i ledelsestilsynet vedlagt klagevejledning i 4 ud af 5 afgørelser. Der bør dog stadig være fokus på at øge antallet af sager, hvor der vejledes om klagemulighed, da det sikrer en vigtig garanti for børn, unge og forældre i forhold til deres mulighed for at få vurderet deres sag på ny, hvis de er uenige i afgørelsen.
- Vi har et forbedringspotentiale i forhold til at sikre en bedre begrundelse i afgørelserne, samt at der er en begrundelse i alle sager, idet der i hver 3. sag mangler en tilstrækkelig begrundelse, eller slet ikke er en begrundelse. Vi har som offentlig myndighed en særlig forpligtigelse til at sikre, at vi træffer en saglig og fyldestgørende afgørelse.

6. Tema: Grundighed og systematik i børnefaglige undersøgelser

I dette kapitel redegøres for dette års temasager, som omhandler grundighed og systematik i de børnefaglige undersøgelser.

Ved hvert ledelsestilsyn vælges et tematisk nedslagspunkt, som bliver behandlet særligt indgående. Der udvælges i den forbindelse yderligere 30 sager udover sagerne i det ordinære ledelsestilsyn. Disse 30 sager belyser sagsbehandlingen knyttet til temaet med henblik på at skabe et fokuseret læringsnedslag. Ved dette ledelsestilsyn er temaet børnefaglige undersøgelser behandlet således, at der på niveau 2 er blevet gennemgået de seneste 30 færdiggjorte børnefaglige undersøgelser pr. 1. februar 2022.

De børnefaglige undersøgelser er blevet vurderet ud fra to spørgsmål med fokus på undersøgelserne som helhed ud fra et ICS-perspektiv. Undersøgelserne er scoret fra et til fem, hvor fem er den bedste score. Helhedsvurderingen betyder, at der godt kan være gode delelementer i børnefaglige undersøgelser, der opnår en lavere score, men at der også er væsentlige mangler, som påvirker helheden. De børnefaglige undersøgelser i temanedslaget er ikke vurderet ud fra spørgsmålene, som indgår i det ordinære tilsyn beskrevet ovenfor.

Tilstrækkelig grundig og ikke mere omfattende end formålet

For at tilvejebringe et godt grundlag for at kunne vurdere, hvilke foranstaltninger der vil være dækkende i forhold til barnets eller den unges eller familiens problemer er det afgørende, at BBU foretager en tilstrækkelig grundig undersøgelse af barnets eller den unges og familiens forhold. Det er ofte nødvendigt med en bredspektret og helhedsorienteret indsats, der sætter ind på flere niveauer af børnenes eller de unges og familiernes liv. Det skal samtidig sikres, at der ikke indhentes for mange eller unødvendige oplysninger, som ikke er relevant for de aktuelle problematikker.

Det er et lovkrav, at den børnefaglige undersøgelse ikke må være mere omfattende end formålet med iværksættelsen af undersøgelsen tilsiger. Den børnefaglige undersøgelse skal derudover anlægge en helhedsbetragtning og indeholde seks forhold vedrørende barnet eller den unge. Det drejer sig om 1. udvikling og adfærd, 2. familieforhold, 3. skoleforhold, 4. sundhedsforhold, 5. fritidsforhold og venskaber og endeligt 6. andre relevante forhold. Det skal ligeledes fremgå af den børnefaglige undersøgelse, hvis der er forhold, der ikke er belyst og være en kort begrundelse herfor.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen om omfanget af den børnefaglige undersøgelse.

Spørgsmål 1. Vurderes det, at den børnefaglige undersøgelse er tilstrækkelig grundig og ikke er mere omfattende end formålet med undersøgelsen tilsiger jf. § 50, stk. 1 sidste punkt? <i>Vurdér på en skala fra 1-5, hvor 1 er, at der af undersøgelsen enten fremgår oplysninger, som er irrelevante, eller at der ikke er tilstrækkeligt oplysninger til at belyse barnets behov. Det kan også være, at der slet ikke er taget stilling til, hvilke oplysninger, der er brug for at indhente i den konkrete sag. 5 er, at undersøgelsen er tilstrækkelig til at belyse barnets behov og forholder sig til de 6 forhold.</i>	Andel	Antal
1, i lav grad	3 %	1
2, i mindre grad	13 %	4
3, i nogen grad	23 %	7
4, i overvejende grad	33 %	10
5, i høj grad	27 %	8
Total	99%⁷	30

Ledelsestilsynet viser, at det i 18 ud af 30 sager, svarende til 60 pct., vurderes, at undersøgelsen i overvejende eller høj grad imødekommer kravene. Sagerne er karakteriseret ved, at der er et forholdsvist tydeligt formål med undersøgelsen, at den i overvejende grad er tilstrækkelig grundig til at belyse barnets behov, og at den forholder sig til alle seks forhold hos barnet eller den unge.

Ledelsestilsynet viser også, at det i 7 ud af 30 sager, svarende til 23 pct., vurderes, at undersøgelsen i nogen grad imødekommer kravene. Sagerne er særligt karakteriseret ved at have et delvist tydeligt formål, og den børnefaglige undersøgelse er i nogen grad grundig. Der mangler dog indhentelse af væsentlige oplysninger vedrørende ét af forholdene. Det ses eksempelvis ved, at der i undersøgelsens fokus fremgår, at der vil være fokus på skoleforhold, men der er ikke indhentet udtalelse eller talt med skolen i løbet af undersøgelsen. Derudover ses eksempler på, at der i nogle af sagerne mangler en begrundelse for, hvorfor én eller flere af de seks forhold er udeladt. Der er desuden to eksempler på, at den børnefaglige undersøgelse er for omfattende.

Endeligt viser ledelsestilsynet, at det i 5 ud af 30 sager, svarende til 16 pct. af sagerne, vurderes, at undersøgelsen kun i mindre eller lav grad opfylder kravene. Sagerne er særligt karakteriseret ved, at der ikke er et tydeligt og afgrænset formål med undersøgelsen, så det fremstår ikke klart, hvorfor der laves en børnefaglig undersøgelse. Det gør det svært at vurdere, om undersøgelsen er tilstrækkelig grundig. Der mangler endvidere indhentelse af flere væsentlige oplysninger, og flere af de seks forhold er ikke belyst. Der er ikke nogen af undersøgelse, som er mere omfattende end formålet tilsiger.

Sammenhæng og systematik i undersøgelse

ICS-metoden er udviklet til at understøtte en systematisk og helhedsorienteret sagsbehandling. Formålet er dels at støtte sagsbehandlerens arbejde til at komme 'hele vejen rundt' om det, der er relevant ud fra 10 fastlagte dimensioner⁸. Herudover giver det en systematik, som medfører, at undersøgelsen bliver lettere at læse for barnet eller den unge og familien.

Nedenstående tabel viser resultatet for målingen for sammenhængen og systematikken i de børnefaglige undersøgelser.

⁷ Der er flere tal, der er rundet ned jf. læsevejledningen, og derfor giver tallet 99 pct.

⁸ De 10 dimensioner er grupperet i 3 kategorier: 1) barnets udvikling, 2) forældrekompetencer og 3) familie og netværk. For eksempel består barnets udvikling af 4 dimensioner, som er sundhedsforhold, udvikling og adfærd, dagtilbud, skoleforhold og læring samt fritidsforhold og venskaber.

Spørgsmål 2. Vurdering af sammenhængen og systematikken i undersøgelserne ud fra de 10 dimensioner i ICS. Ses der en tydelig rød tråd mellem den indledende vurdering og bekymring til undersøgelsens fokus og slutteligt en præcis og tydelig faglig vurdering? <i>Vurder på en skala fra 1-5, hvor 1 er, at der ikke ses en tydelig rød tråd og 5 er, at den røde tråd i undersøgelsen er skarp og præcis samt relevante dimensioner er undersøgt.</i>	Andel	Antal
1, i lav grad	17 %	5
2, i mindre grad	10 %	3
3, i nogen grad	33 %	10
4, i overvejende grad	27 %	8
5, i høj grad	13 %	4
Total	100%	30

Ledelsestilsynet viser, at det i 12 ud af 30 sager, svarende til 40 pct., vurderes, at undersøgelsen imødekommer kravene i overvejende eller høj grad. Disse er særligt karakteriseret ved, at der er en god sammenhæng og rød tråd gennem undersøgelsen. Der er et tydeligt formål, som er gennemgående i undersøgelsen, og alle dimensioner er belyst. Der ses få eller ingen gentagelser i undersøgelsen. Det er endvidere generelt tydeligt, hvor oplysningerne kommer fra, og i flere af undersøgelserne gøres der brug af en opsamling under hvert emne, hvor der oplystes risiko- og beskyttelsesfaktorer for barnet eller den unge⁹.

Ledelsestilsynet viser også, at det i 10 ud af 30 sager, svarende til 33 pct., vurderes, at undersøgelsen i nogen grad imødekommer kravene. Sagerne er karakteriseret ved, at der er et forholdsvist tydeligt formål med undersøgelsen, og at der i nogen grad ses en sammenhæng og rød tråd i undersøgelsen. Én eller flere dimensioner mangler dog samtidig at blive belyst, og det fremgår ikke tydeligt i undersøgelsen, hvorfor det er tilfældet. Derudover ses der i flere af undersøgelsernes analyse en baggrundshistorik med en overordnet beskrivelse af familien, tidligere kendskab til familien og nuværende bekymringer. Dette burde være placeret allerede i indledningen af undersøgelsen som en introduktion til familien og for at forstå sammenhængen i undersøgelsen. Endeligt ses flere af analyserne at være af mere opsummerende end egentlig analyserende karakter.

Endeligt viser ledelsestilsynet, at det i 8 ud af 30 sager, svarende til 27 pct., vurderes, at undersøgelsen imødekommer kravene i mindre eller lav grad. Sagerne er særligt karakteriseret ved, at der ikke er et tydeligt formål med undersøgelsen, og der ses ringe eller ingen sammenhæng mellem undersøgelsens formål/indledende vurdering, dens indhold, analyse og den faglige vurdering. Der mangler for eksempel beskrivelse af flere dimensioner, angivelse af hvor og hvornår oplysningerne er fra, og analysen er i flere tilfælde af mere gentagende karakter med nye oplysninger. Der er også eksempler på, at problemstillingen er konkret, men hvor resten af undersøgelsen handler om noget andet.

Opsamling på temasagerne

I kapitlet er ledelsestilsynets fund i forbindelse med grundighed og systematik i de børnefaglige undersøgelser beskrevet.

Ledelsestilsynet viser sammenfattende, at:

- Vi er i mange børnefaglige undersøgelser gode til at belyse barnets eller den unges og familiens behov, belyse relevante forhold og ikke udarbejde for omfattende undersøgelser, hvor vi i fem ud af seks sager scorer i nogen grad eller derover.

⁹ Risikofaktorer er en fælles betegnelse for forhold, som øger sandsynligheden for, at børn og unge udvikler sociale problemer. Beskyttelsesfaktorer defineres som forhold, der fremmer en positiv udvikling og mindsker den mulige indflydelse af risikofaktorer.

- Vi bør være opmærksomme på at tydeliggøre formålet med iværksættelse af den børnefaglige undersøgelse. Et mere tydeligt og konkret formål vil gøre det nemmere at vurdere, hvilke oplysninger det kan være relevant at indhente og dermed hvilke forhold, der skal være fokus på i den børnefaglige undersøgelse.
- Vi har et forbedringspotentiale i forhold til at skabe sammenhæng og systematik i opbygningen af vores børnefaglige undersøgelser. Her scorer vi i lav eller mindre grad i mere end hver 4. sag. Der bør derfor fortsat være et fokus på brugen af ICS-metoden for at sikre en helhedsorienteret sagsbehandling og læsevenlighed i de børnefaglige undersøgelser.